

LIITE 4 OPPILAANOHJAUksen OHJAUSsuUNNITELMA

1. Ohjauksen järjestäminen¹

Ohjauksen tavoitteena on tukea oppilasta opiskelussa ja koulunkäynnissä sekä antaa oppilaille välineitä itsensä kehittämiseen, yhteisössä toimimiseen ja työelämään suuntautumiseen. Ohjauksessa otetaan huomioon paikalliset olosuhteet. Ohjauksen osa-alueita ovat opiskelu ja oppiminen, kasvu ja kehitys sekä elämän suunnittelu ja uravalinta. Ohjauksen tarkoitus on edistää oppilaan hyvinvointia ja sitä toteutetaan moniammatillisesti.

Jokainen opettaja ohjaa oppilasta koulunkäynnissä ja opiskelussa sekä tukee oppilaan kasvua, kehitystä ja osallisuutta sekä ehkäisee opintoihin liittyvien ongelmien syntymistä. Oppilaanohjaaja pitää oppilaille ohjauksen luokkatunnit sekä on mukana vanhempainilloissa. Hän pitää ohjauskeskusteluita oppilaiden kanssa ja tekee tarvittaessa monialaista yhteistyötä. Oppilaanohjaaja vastaa tehostetun oppilaanohjauksen henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman laatimisesta. Oppilaanohjaaja huolehtii yhteishakuun liittyvistä asioista sekä organisoii mm. oppilaitosvierailuja, messukäyntejä sekä teemapäiviä.

Nivelvaiheissa ohjauksen merkitys korostuu, joten nivelpalaverit pidetään siirryttäessä alakoulusta yläkouluun ja yläkoulusta toiselle asteelle. Yhteistyömuotoja muiden oppilaitosten kanssa ovat mm. oppilaitosvierailut, tutustumisretket ja messutapahtumat. Yhteistyötahoja ovat myös mm. työvoimahallinto ja nuorisotoimi. Oppilaat tutustuvat paikallisiin yrityksiin esimerkiksi yritysvierailuiden, taksvärkkpäivän ja TET-jaksojen avulla.

TET-jaksojen tavoitteena on, että oppilas oppii työelämän pelisääntöjä, pääsee tutustumaan eri aloihin, luo suhteita yrityksiin ja oppii itsenäisyyttä sekä omatoimisuutta.

Seitsemännellä luokalla TET-päiviä on yksi. Kahdeksannella luokalla TET-jakson pituus on viisi koulupäivää. Yhdeksännellä luokalla TET-päiviä on viisi sekä syksyllä että keväällä. Oppilaat hankkivat TET-paikkansa itsenäisesti, mahdollisesti oppilaanohjaajan tuella. Oppilaat tekevät TET-sopimuksen työpaikan kanssa. TET-jakson aikana oppilaat tekevät työnantajan ja mahdollisesti koulun määräämiä tehtäviä. Oppilaat suorittavat jakson aikana itsearviointia ja myös työnantaja antaa arvion. Oppilaanohjaaja organisoii TET-jaksot ja vierailee työpaikoilla mahdollisuuksien mukaan.

Koulu tiedottaa oppilaille ja heidän vanhemmilleen oppilaanohjaukseen kuuluvista seikoista mm. tiedotteiden, nettisivujen, sosiaalisen median, Wilman ja sähköpostin kautta.

---

¹ Kirkkokadun koulun OPS muutokset ja täydennykset 2011, luku 5.2.2 Ohjauksen järjestäminen.

2. Ohjauksen työn- ja vastuunjako sekä monialaiset verkostot²

2.1 Rehtori

- luo ohjauksen toimintamahdollisuudet/ -edellytykset
- tukee ohjauksen suunnittelua ja yhteistyötä eri toimijoiden kesken
- järjestää ohjaukseen riittävät voimavarat ja varmistaa, että oppilaiden oikeus henkilökohtaiseen ohjaukseen on taattu
- päättää vuosittain toteutuvat valinnaisaineryhmät ja laatii lukujärjestykset
- laatii luokkajaot yhteistyössä oppilaanohjaajan ja erityisopettajan kanssa
- järjestää tarvittavan tiedotuksen päättöarviointiin ja jatko-opiskelumahdollisuuksiin sekä yhteisvalintaan vaikuttavista asioista oppilaiden huoltajille
- osallistuu ohjaushenkilöstön ja huoltajien kanssa niiden opiskelijoiden ohjaukseen, joilla on erityisiä vaikeuksia suorittaa perusopetus
- johtaa oppilashuoltoryhmän työskentelyä
- huolehtii ja järjestää perusopetuksen nivelvaiheessa tarvittavan tiedon siirtymiseen 1.-6. -luokilta ylemmille vuosiluokille
- mahdollistaa kodin ja koulun yhteistyön järjestämisen
- mahdollistaa työelämään tutustumisjaksot sekä oppilaille että opettajille
- tukee koulukiusaamiseen puuttumista
- tiedottaa oppilashuoltoryhmien työstä opettajakunnalle
- Osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.

2.2 Oppilaanohjaaja

- on päävastuussa oppilaanohjauksen suunnittelusta ja toteuttamisesta
- pitää oppilaanohjauksen tunnit voimassa olevan opetussuunnitelman mukaan
- antaa yksilö-, ryhmä- ja tehostettua ohjausta
- osallistuu koulun oppilashuoltotyöhön
- seuraa ja tarvittaessa ohjaa ja tukee oppilaiden koulunkäyntiä yhteistyössä luokanvalvojen, aineenopettajien, huoltajien ja oppilashuoltoon kuuluvien henkilöiden kanssa
- on vastuussa valinnaisaineista yhdessä rehtorin kanssa
- suunnittelee ja järjestää oppilaiden työelämään tutustumisjaksot
- tekee yhteistyötä muiden oppilaitosten ja työelämän edustajien kanssa
- ohjaa oppilaita tarkoituksenmukaiseen jatko-opiskelu- ja uravalintaan
- ohjaa ja tukee oppilaita yhteistyössä muiden ohjaukseen osallistuvien henkilöiden kanssa koulutuksennivelvaiheissa
- on pääasiallisessa vastuussa yhteishaun toteuttamisesta
- tekee jälkiohjausta yhteistyössä nuorisotyön kanssa
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.

---

² Ohjauksen tehtävänjaon pohjana on käytetty Harri Anttosen ja Liisa Portaankorvan ohjetta ”Ohjaussuunnitelman laatiminen – Materiaalia Oulun seudun kunnille ja kouluille”.

2.3 Luokanopettaja ja -valvoja

- on luokalleen se aikuinen, joka seuraa ja tukee yksittäisen oppilaan ja koko luokan jokapäiväistä koulunkäynnin sujumista
- luo luokkaansa myönteistä yhteishenkeä ja tekee koulun ja sen toiminnan tutuksi oppilailleen
- puuttuu luokallaan ilmeneviin ongelmiin ja vie asiaa eteenpäin tarvittaessa
- on säännöllisesti yhteydessä huoltajiin oppilaiden koulunkäynnin edistymisestä
- seuraa oppilaan menestystä yhdessä aineenopettajien kanssa
- kontrolloi ja selvittää oppilaiden poissaolot
- huolehtii koulun asioiden tiedottamisesta oppilaille ja tarvittaessa koteihin
- seuraa, että oppilaiden rangaistukset tulee suoritettua
- tekee yhteistyötä oppilashuoltohenkilöstön kanssa luokkaansa tai yksittäiseen oppilaaseen liittyvissä ongelmissa
- vastaa oppimissuunnitelman (yleistä tukea varten) sekä pedagogisen arvion ja oppimissuunnitelman (tehostettua tukea varten) laatimisesta
- osallistuu tarvittaessa oppilashuoltohenkilöstön kokouksiin
- voi antaa luvan enintään kolmen päivän poissaoloon
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.

2.4 Aineenopettaja

- huolehtii oman oppiaineensa opiskelutekniikoiden ohjaamisesta ja monipuolisesta opetuksesta
- antaa oppilaille ja huoltajille palautetta oppilaan opintomenestyksestä
- arvioi oppilaan menestymistä monipuolisin näytöin
- informoi luokanvalvojaa, erityisopettajaa ja oppilaanohjaajaa sekä tilanteen mukaan huoltajia ja muuta oppilashuoltohenkilöstöä oppilaan opintomenestyksen muutoksista
- huolehtii nelosvaroitusten antamisesta omassa oppiaineessaan ja toimittaa kopion varoituksesta oppilaanohjaajalle
- merkitsee poissaolot ja muut tarvittavat merkinnät
- tekee yhteistyötä luokanvalvojan, erityisopettajan ja muun oppilashuoltohenkilöstön kanssa
- huolehtii, että luokanvalvoja on tietoinen oppilaalle annetusta rangaistuksesta
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.

2.5 Erityisopettaja

- antaa osa-aikaista erityisopetusta oppilaalle, jolla on lieviä oppimis-, keskittymis- ja/tai sopeutumisvaikeuksia ja joka tarvitsee tukea oppimisvalmiuksiensa parantamiseen
- antaa samanaikaisopetusta luokan- tai aineenopettajan kanssa yleisopetuksen ryhmässä
- vastaa erityisen tuen asiakirjojen laatimisesta sekä tukee luokanopettajaa tai -valvojaa sekä muita yhteistyötahoja yleisen ja tehostetun tuen asiakirjojen laatimisessa
- tiedottaa ja tekee yhteistyötä luokanopettajan tai -valvojan kanssa oppilaan opetuksen erityisjärjestelyistä
- seuraa tehostettua tai erityistä tukea saavan oppilaan opiskelutilannetta, antaa henkilökohtaista ohjausta ja tarvittaessa opetusta
- osallistuu koulun oppilashuoltoryhmän työhön
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.

2.6 Kuraattori

- perustehtävänsä mukaisesti tukee oppilaan koulunkäyntiä, tukee ja edistää oppilaan sosiaalista hyvinvointia sekä ennaltaehkäisee ongelmien syntymistä ja puuttuu havaittuihin ongelmiin
- toimii tilanteissa, joissa tarvitaan erityistä apua ja tukea oppilaalle tai oppilaan perheelle ja kun opettajalle tai koulun muilla aikuisilla herää huoli oppilaan tilanteesta
- toimii neuvotteluapuna ja asioiden selvittäjänä eri osapuolten välillä
- toimii sosiaalialan ammattilaisena koulussa, työaluetta mm. kriisitilanteet, väkivaltatilanteet, päihdekäyttäytyminen, muu haastava käyttäytyminen yhteistyössä muiden ammattilaisten kanssa
- antaa keskusteluapua, kun oppilas tarvitsee aikuista kuuntelijaa ja keskustelijaa esim. koulu- ja kotiasiat, koulupelko, ahdistus, jännitys, paniikki ym. erilaisissa oireissa
- tukee oppilaan koulunkäyntiä keskustellen oppilaan ja tarvittaessa hänen huoltajiensa kanssa sekä on mukana palaverissa, joissa opettaja kokee kuraattorin läsnäolon tarpeelliseksi
- arvioi oppilaan kokonaistilanteen ja ohjaa tarvittaessa oppilasta eteenpäin avun saamiseksi
- osallistuu moniammatilliseen oppilashuoltotyöhön ja sen toiminnan kehittämiseen
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.

2.7 Koulupsykologi

- tukee lasten ja nuorten koulunkäyntiä, oppimista ja psyykkistä hyvinvointia

- selvittää ja arvioi lapsen ja nuoren kehityksessä, koulunkäynnissä tai oppimisessa esiin tulevia pulmia psykologisten tutkimusten kautta
- tarjoaa neuvontaa, ohjausta ja keskustelutukea oppilaille ja heidän perheilleen lasten ja nuorten kehitykseen, psyykkiseen terveyteen ja hyvinvointiin liittyvissä kysymyksissä
- auttaa selvittämään ja antaa tukea mm. seuraavissa pulmissa: oppimisvaikeudet, tarkkaavaisuuden pulmat ja keskittymisen vaikeudet, käyttäytymisen pulmat, erilaiset kriisit ja surut, mielialaan liittyvät pulmat, pelot, ahdistus ja jännittäminen.
- antaa konsultaatiota koulun henkilökunnalle sekä muulle oppilashuollon henkilöstölle lasten ja nuorten kehitykseen liittyvissä asioissa
- edistää koko kouluyhteisön hyvinvointia sekä tukee ja kehittää koulun opetus- ja kasvatustyötä yhdessä koulun henkilökunnan, oppilaiden ja vanhempien kanssa
- osallistuu koulun oppilashuoltoryhmän toimintaan oman alansa asiantuntijana
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.

2.8 Terveydenhoitaja

- seuraa oppilaan kasvua ja kehitystä, terveyden edistämistä ja tukee perheen hyvinvointia
- on kouluyhteisön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen asiantuntija
- oppilaiden akuuttien sairauksien ensiapu, neuvonta ja hoitoon ohjaus
- koulun ensiapuvalmiuden asiantuntija
- on mukana koulun oppilashuoltoryhmässä oman alansa asiantuntijana
- konsultoi oppilasta ja oppilaanohjaajaa ammatinvalintaan liittyvien terveydellisten seikkojen tunnistamisessa
- pitää tarvittaessa asiantuntijaluentoja koulussa
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.

2.9 Muu henkilökunta, kuten koulunkäynninohjaajat

- tukee ja toteuttaa koulun kasvatustavoitteita
- osallistuu koulun sisäiseen kasvatustyöhön
- tiedottaa havaitsemistaan työympäristöön ja oppilaiden käyttäytymiseen liittyvistä epäkohdista niistä vastaavalle henkilölle
- vastaa toimenkuvansa mukaan koulutyön sujumisesta
- osallistuu tarvittaessa tehostettuun oppilaanohjaukseen.